

DZIENNIK WILEŃSKI

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI: Dominikańska 4. Redakcja otwarta od 12 do 1 i od 5 do 6 po południu.

ADMINISTRACJA OTWARTA od 9 do 5 popołudniu i w niedziele od 12 do 1-ej.

Warunki prenumeraty:

miesięcznie w administracji 40 mk., z odnośnieniem do domu, lub przesyłką pocztową 50 mk.

Cena ogłoszeń:

za wiersz petitu jednolitej formy: przed tekstem 15 mk., za tekstem 5 mk., nekrologi 8 mk., w tekście 20 mk.

O CO CHODZI?

Jeżeli idea federacyjna miała w pewnych, bardzo zresztą nielicznych kołach zapalnych zwolenników, to powodzenie swe zawdzięczała w znacznej mierze tej okoliczności, iż obiecywała ona odbudowę dawnej przesyłanej Rzeczypospolitej w jej granicach historycznych, po Dniepr, lub dalej być może, ze Smoleńskiem.

Mniejsza, że taka Rzeczypospolita nie stanowiłaby zwartej całości, byłaby tylko luźnym zlepkiem polsko-litewsko-białorusko-ukraińskim, może jeszcze łotewskim. Pocichu pocieszano się: skoro warunki nie pozwalają na stworzenie jednolitej, wielkiej Polski, róbmy federację, a tam czas, przewaga kultury polskiej, polska państwowość zacieśnia więzy. Przyznać należy, że złudny miraż takiej Polski miał dużo stron pociągających dla tych, którzy z czasów naszej niewoli przywykli snuć z poetami nieuchwytnie sny o potędze, a nie nauczyli się jeszcze myśleć i działać realnie.

Ale rzeczywistość ma swe niezłomne prawa: krążek postawiony na płaszczyźnie pochyłej, toczyć się na dół musi, a potoki wstecz nie płyną. Tak mrzonki federacyjne dobiegły do swego naturalnego kresu, znalazły wyraz niedwuznaczny w ostatnim numerze „Gazety Krajowej”, skupiającej dotychczas nasze elementy federacyjne. W artykule wstępnym p. t. „Litwa” wypowiedział bez obstrukcji swe credo i cel polityczny, aby „Kraj między nadmorską Połagą a Radoszkowiczami w rozejmowej linii ryskiej tudzież między Dźwiną a Niemnem, wraz z Wilnem utworzył samodzielną całość państwową”.

A federacja z Polską? „Powoli — odpowiada autor artykułu — nikt dziś o tem stanowić nie ma prawa”, a dalej czytamy, że „związki państw zawierane „na wieczne czasy” są dziś już przestarzałą formą federalizmu”, że o stosunku Polski i Litwy zawyrokujeć mogą tylko sejmy, warszawski i wileński i to „całkiem nowocześnie, na dany okres sytuacji politycznej i politycznych konjunktur”.

„Owóż logiczny stąd wniosek — wywodzi dalej „Gazeta Krajowa” — że w pierwi musi stać się Litwa, o której tu mowa, a potem dopiero stosunek wzajemny do siebie suwerennej Polski z Litwą suwerenną”.

Jakże ma owa Litwa stać się? „Litwa Środkowa — odpowiada autor artykułu — w której posiadaniu jest obecnie Wilno, powinna je dobrowolnie oddać Litwie, a Polska wyrazić nato swoją zgodę”.

Istotnie, jest to jasne postawienie kwestji, za co wdzięczność winniśmy organowi krajowemu, szkoda tylko, że nie potrafił on, czy nie chciał w artykule dziennikarskim rozwinąć swej myśli, wyjaśnić nam, na jakich to podstawach zamierza stworzyć owe niezależne państwo litewskie w granicach dawnego, historycznego Wielkiego Księstwa. Chyba nie na podstawie dawnych, zbutwiałych pergaminów, najmniej chyba przemawiających do przekonania osób, skupiających się dookoła „Gazety Krajowej”. Również nie na nowoczesnej zasadzie etnograficznej — gdyż bardziej różnorodnego zlepka narodowościowego nad tę przyszłą Litwę trudno znaleźć nawet na Bałkanie.

Cóż więc ma być cementem, łączącym tak różne pod względem narodowości, języka, wyznania i kultury elementy?

„Gazeta Krajowa” nie odpowiada na to pytanie, lecz nam się zdaje, że nie mylimy się, przypuszczając, iż tu chodzi o próbę stworzenia „państwa przyszłości” na podstawach socjalnych. Inaczej mówiąc, skrajne elementy, którym coraz ciśnie się stają na zachodzie, nawet w Polsce, tu pragnęłyby uwić sobie gniazdko, stworzyć teren eksperymentalny, dla swych teorii socjalistycznych.

Srodki i hasła demagogiczne, na wzór sławetnej reformy rolnej, obietnice, któremi się szafuje hojnie, mają w tym celu pozyskać szerokie najmniej uświadomione masy ludności wiejskiej i miejskiej a dalej już wszystko poszłoby podług wzoru, jakiego dostarczył przewrót bolszewicki, chociaż na razie może nie w tak jaskrawej formie. Że w danym razie chodzi o stworzenie na obszarach Litwy nowej bolszewji, z tem nie kryje się bynajmniej autor wspomnianego artykułu. Zapewniając, iż stworzenie takiej Litwy utraciłoby wszelkie nlebezpieczeństwo rosyjskie „zażegnane natychmiastowem nawiązaniem przez Litwę jaknajlepszych z Rosją stosunków sąsiedzkich”. Na stosunku chyba dodawać, że — z Rosją bolszewicką.

Z powyższego łatwo wysnuć wniosek. o jaką „Litwę” chodzi „Gazeta Krajowa”, i jej zwolennikom; o Litwę „sowiecką”. Litwę rad robotniczych i włościńskich, pod przewodnictwem być może towarzysza Mickiewicza-Kapsukas — gdyż taka tylko Litwa mogła by istotnie żyć „w jaknajlepszych z Rosją stosunkach sąsiedzkich”.

J. O.

Sprawa wileńska.

We środę Rada Ligi obradowała w obecności Askenazego i przybyłego na wezwanie Waldemarasa. Waldemaras żądał uznania państwa litewskiego. Zwrócono mu uwagę, że sprawa ta nie należy do Ligi, lecz do poszczególnych państw.

Przewodniczący oświadczył, że Liga Narodów wysła na teren plebiscytu oddział międzynarodowy z 1800 żołnierzy.

Następnie przedstawił delegat polski prof. Askenazy wnioski polskie: 1) Polska domaga się, by plebiscyt odbył się w najbliższym czasie, 2) Co do wypowiedzenia się — Polska ma 2 projekty: a) zarządzenie głosowania w każdej gminie oddzielnie i bezpośrednio, b) albo wypowiedzenie się pośrednie przez

przedstawicieli gmin, 3) Oddziały polskie i litewskie mają być wycofane z terenu plebiscytu, a oddziały gen. Żeligowskiego w razie ich rozbrojenia, miałyby wziąć udział w głosowaniu, w przeciwnym razie wycofałyby się z terenu Litwy Środkowej. 4) Administracja polska i litewska mają pozostać, a gdyby która z nich okazała się stronniczą, wówczas Komisja Ligi Narodów miałaby prawo ją rozwiązać; 5) Polska nie przesądza formy, w jakiej ma być połączona Wileńszczyzna z Państwem Polskiem. Rząd polski zgadza się na wcielenie, również na federację, uzależniając to od życzenia ludności. Szósty punkt dotyczy granic terenu plebiscytowego.

Zmiany w rządzie.

WARSZAWA. We środę wieczorem odbyły się poufne narady kilku ministrów z p. Witosem na czele, oraz przewodniczących klubów sejmowych w sprawie przesilenia rządowego, wywołanego ustąpieniem z ministerstwa skarbu. p. Wł. Grabskiego.

Na naradzie tej oświadczone się przeciwko przesileniu całego rządu, postanowiono podtrzymaść dotychczasowy gabinet, powierzyć fachowcowi tekę ministra skarbu i przeprowadzić zmiany w obsadzie kilku ministerjów fachowych. Wy-

mienia się w związku z tem ministerjum handlu i przemysłu (Chrzanowski), ministerjum aprowizacji (Sliwiński), ministerjum kolei żelaznych (Bartel).

Na naradzie uznano tekę ministra skarbu za fachową. Prezydent ministrów rozpoczął we czwartek przed południem konferencję z ministrami w sprawie przesilenia, na stępnie będzie konferował ze stronnictwami.

W zastępstwie ministra skarbu kieruje ministerstwem wiceminister Weinfeld.

RZĄD POLSKI O ROKOWANIACH W RYDZE.

WARSZAWA, 25-XI. (P.A.T.) Dla usunięcia wątpliwości w interesie pomyślnego prowadzenia dalszych rokowań pokojowych, Rząd Polski zaproponował niezwłoczne ustalenie przez delegacje obu państw terminu, w którym powinien być ostatecznie zawarty traktat pokojowy, oraz zagwarantowanie utrzymania pokoju stałego zaraz po zajęciu przez wojska obu stron linii, przepisanej przez umowę rozejmową, zawartą w Rydze. Przy tej spo-

sobności nie można wyrazić wielkiego zdziwienia z powodu stanowiska delegacji sowieckiej w kwestji zakładników, sprzeciwiającej się wszelkim zasadom humanitarnym. Rząd polski protestuje szczególnie z powodu najzupełniej bezpodstawnego zatrzymania członków misji p. Filipowicza. Oczekując rychłej odpowiedzi rządu sowieckiego w tej kwestji, Rząd Polski gotów będzie dać w każdej chwili instrukcje odpowiedniej swej delegacji w Rydze.

Plebiscyt na Śląsku.

BYTOM, 24-XI. Prasa wrocławska donosi, że władze koalicyjne na Górn. Śląsku czynią już przygotowania do plebiscytu, który się odbędzie napewno w drugiej połowie stycznia. Od 1 stycznia ma zostać ruch kolejowy między G. Śląskiem a Niemcami zawieszony na przeciąg plebiscytu. Również komunikacja kołowa poddana będzie ścisłej kontroli. Granica oddzielająca teren plebiscytowy od Niemiec, strzeżona będzie przez wzmocnione posterunki wojskowe, które otrzymają do dyspozycji jeźdźców mel-dunkowych i tanki.

Osoby, uprawnione do głosowania będą mogły przybyć na G. Śląsk specjalnymi do tego pociągami w oznaczonym czasie.

W czasie plebiscytu wojska koalicyjne będą się znajdowały w stanie ostrego pogotowia.

PARYŻ, 25-XI. Niezbędne jest przyspieszenie plebiscytu na Śląsku Górnym: jest kilka trudności do usunięcia. Plebiscyt będzie wykonany około 15-go stycznia. Wpływ francuskie ułatwiły porozumienie przy zwołaniu przedstawicieli.

Zjazd ludowy.

POZNAŃ. Odbył się tu zjazd ludowy, na którym między innymi powzięto następujące uchwały:

Z narodami, które wchodzi w skład państwa Polskiego żyć chcemy w zgodzie. Stwierdzamy, że do Wilna mamy prawo i wierzymy, że sprawa Wilna załatwiona będzie według woli tamtejszej ludności i z pożytkiem dla państwa naszego.

Długoletnia wojna stwierdziła, że wszelkie próby sekwestru, socjalizacji, nacjonalizacji warsztatów pracy obywatelskiej mogły przynieść państwu jedynie do bankructwa, domagamy się bezwzględnie wolnego handlu.

Odmowa demobilizacji.

Z Rygi donoszą, iż rząd kowieński odmówił żądaniu Komisji Ligi Narodów zdemobilizowania wojska. Litwini żądają, aby wprzód zdemobilizował swe wojska gen. Żeligowski.

Rząd kowieński prowadzi układy z przedstawicielami bolszewickimi co do zawarcia konwencji polskiej. Odbywają się układy przy udziale Niemców.

Akcja niemiecka na Litwie.

GDAŃSK, (Or.). Według otrzymanych tu wiadomości, do Kowna przybył organizator b. armji v. der Goltz major. Emmermann, znany polakożerca, posiadający duże wpływy wśród b. oficerów oddziałów v. der Goltza, Bermondta, Wergilicza i Eberhardta. Major Emmermann bierze udział w posiedzeniach, odbywających się w litewskim ministerjum wojny. Armja litewska staje się coraz bardziej międzynarodową, ilość żołnierzy niemieckich zaczyna już przewyższać liczbę żołnierzy litewskich, którzy z tego powodu sarkają i oskarżają swoich oficerów o zdradę.

Z polityki francuskiej.

PARYŻ, 25-XI. Prezydent ministrów opuścił Paryż we czwartek rano, w towarzystwie p. Berthelot, udając się do Londynu.

Komisja parlamentarna do spraw zagranicznych, która się zebrała we środę pod przewodnictwem p. Barthou, dowiedziała się od p. Leygues'a, że armja niemiecka jest zredukowana do 150 tysięcy osób; dostawy materiałów niemieckich, zwłaszcza dostawy węgla wypełniają ją się. W każdym razie premje, przeznaczone dla polepszenia bytu niemieckich górników, nie zostało użyte na ten cel.

Francja i rząd sowietów.

PARYŻ, 25-XI. Rząd francuski nie uzna sowietów i gotów jest tylko zezwolić na stosunki handlowe między kupcami i przemysłowcami francuskimi i rosyjskimi. Francja nie czyni narodu rosyjskiego odpowiedzialnym za błędy popełnione przez jego kierowników.

O tron Grecji.

MOSKWA, 24-XI. Poseł francuski w Atenach oświadczył, że jeżeli Konstany powróci na tron Grecji, to Francja niezwłocznie przerwie stosunki dyplomatyczne z Grecją.

MEDJOLAN, 24-XI. b. m. (P. A. T.) — Wied. Biuro kor. Stampa donosi z Aten, że do Lucerny, uda się komisja, aby poprosić króla Konstany imieniem narodu greckiego, aby, wstąpił z powrotem na tron.

Komunikat Sztabu Obrony Krajowej Litwy Środkowej.

z dnia 27-XI. 1920 r.

Bez zmian.

(—) BOBICKI

Plk. szt. gen. i Szef Sztabu.

Losy Petlury.

MOSKWA, 25 b. m. Ostatecznie rozbite wojska Petlury udały się do Polski, gdzie je rozbrojono. Sam Petlura w Galicji Wschodniej szuka przytułku.

Komunikat bolszewicki.

z dnia 24-XI 1920.

Na północ od Mozyrza resztki wojsk Bałachowicza, pędzone przez wojska bolszewickie, przeprowili się podobnie przez Ippę i uciekają na północno-zachód. W akcji przeciwko Petlurze wzięto 12,000 jeńców, 3 pociągi pancerne, 35 armat, przeszło 300 karabinów maszynowych i inną zdobycz.

Bolszewicy na Krymie.

MOSKWA, 24-XI. Paryski „Martin” pisze, że przez zajęcie Krymu bolszewicy znajdują tam ogromne ilości materiałów wojskowych, pozostawionych przez Wrangla, co znacznie wzmocni siły armji czerwonej.

O Batum.

MOSKWA, 24 b. m. Gazety Gruzińskie przeprowadają wojnę między Gruzją i Rosją o Batum. Interesy koalicji na bliskim wschodzie bardzo są zawikłane i musi się ona liczyć z Kemaliami. Niechcąc opuścić Konstantynopol, oddaje ona Kemalowi obszary Zakaukaza. W każdym razie Gruzja nie opuści swego stanowiska neutralności.

MOSKWA, 25 b. m. Gazety Tyfliskie donoszą, o zgodzie anglijsko-gruzińskiej na oddanie portu Batumskiego do eksploatacji anglikom.

Obrona Persji, przez Anglę.

MOSKWA, 24-XI. Z Londynu donoszą: Curzon oświadczył w Izbie Wyższej, że mimo zapewnienia kół opozycyjnych, Anglja nie ma prawa protektoratu nad Persją, a chce jej tylko pomóc. W kołach liberalnych uważanem jest stanowisko gabinetu Lloyd Georgea za bardzo niepewne; przypuszczają, że Lloyd George będzie się starał o sympatje pracy.

Nasze zuchy.

Ulani nasi, którzy tak radosną sprawili nam niespodziankę swym powrotem, 17-go znaleźli się na tyłach nieprzyjacielskich wojsk litewskich, 18-go odpierali kilkakrotnie, uporczywie ich ataki, 19 stoczyli bój z awangardami nieprzyjacielskimi. Podzielili następnie brygadę na dwa oddziały; jeden z nich zaatakował Kiejdany, drugi zaś w pobliżu Koszedar uszkodził tor kolejowy, wreszcie cała brygada stoczyła pod Kurszanami potyczki z nieprzyjacielem. Gdy nieprzyjaciel koncentrować się zaczął, by brygadzie odciąć odwrot — rozpoczęła ona marsz powrotny, niszcząc po drodze mosty i przepawy, rozbijając oddziały nieprzyjacielskie, a 24 przeszła linię frontu w nastroju mimo zmęczenia znakomitym, z licznymi jeńcami litewskimi oraz zdobytym taborem.

O ROZWAGĘ.

Sprawa wileńska weszła w okres pośpiesznego ustalenia zasad, na jakich ma być rozstrzygnięta. Warszawa, Genewa, Wilno — oto trzy ośrodki, w których odbywa się bądź wymiana zdań na ten temat, bądź też wywieranie nacisku na jedną ze stron, aby uległa z góry może już powziętym zamiarom co do losów Wilna. Wywieranie nacisku skierowane jest oczywiście, na Polskę, rzekomo przywłaszczającą sobie litewską własność — Wilno.

Ze tak się stało, wina leży w niedawnej przeszłości, gdy sprawę wileńską można było bez obecnych ceregieli znacznie pomyślniej załatwić. Nie mielibyśmy dziś prawdopodobnie Komisji Ligi Narodów w Wilnie, jak widać ze wszystkich, bardzo stronnice działającej na rzecz Litwinów, nie byłaby też zapewne sprawa Wileńska przedmiotem targów w Lidze Narodów w Genewie. Stało się źle i dziś nie pozostaje nam nic innego, jak liczyć się z rzeczywistością i na niej budować sposób dalszego postępowania.

W pewnym odcamie prasy Wileńskiej czytamy prawie codziennie, ostre wyrzuty bądź pod adresem Ligi Narodów, bądź nawet Polski za zgodę na plebiscyt, za to, że mają tu zjechać bataliony cudzoziemskie na czas plebiscytu i wogóle na wszystkie nasze utrapienia, które z powyższych powodów na nas spadają. Czytamy też, że nie powinniśmy się godzić na plebiscyt, na obce wojska, bo to wszystko jest zamaskowaną grą, aby nas oddać Litwinom. Dobrze, przypuścimy, że tak jest istotnie i że to wszystko są słuszne przypuszczenia.

Logicznie należałoby więc zaproponować Komisji Ligi Narodów, by się wyniosła z Wilna, by wogóle nie śmiała pokazywać się tu na oczy. Należałoby dalej zerwać kategorięcznie z Wąsawą i zakomunikować rządowi polskiemu, iż nie chce się z nim mieć żadnych stosunków, że się na niego nie będzie tu nikt oglądał, że wreszcie odrzucamy wszelkie pośrednictwa rządu polskiego na terenie międzynarodowym.

Czy to wszystko jest możliwe?

Nie tylko nie jest możliwe, ale byłoby fatalnym błędem, byłoby zupełnym przekreśleniem wszelkich nadziei ziemi Wileńskiej na wejście w skład Rzeczypospolitej Polskiej.

Nam się wydaje, iż zamiast bezcelowego miotania się, jak w pułapce, trzeba czynić wszystko to, co z obecnych warunków realnych można osiągnąć dla korzystnego postawienia sprawy.

Wczorajsza „Gaz. Wil.“ podała, informację iż Rada ministrów wyśtosowała do gen. Żeligowskiego i do preza Komisji Kontrolującej Ligi Narodów oświadczenie, które zawiera następujące zasadnicze punkty:

1) Rząd polski bierze na siebie odpowiedzialność za dotrzymanie przez gen. Żeligowskiego tych zobowiązań, które będą opracowane przez Komisję Kontrolującą Ligi Narodów w porozumieniu z przedstawicielem rządu polskiego.

2) Rząd polski gwarantuje pomoc zbrojną gen. Żeligowskiemu w razie złamania zawieszenia broni przez Litwinów.

3) Jednym z warunków dotrzymania gwarancji rządu polskiego w sprawie wypełnienia przez gen. Żeligowskiego zobowiązań, byłoby wycofanie przez Litwinów wojska za linią demarkacyjną z czerwca 1920 r.

Skądinąd słyszeliśmy, iż nie we wszystkich punktach wiadomość powyższa podana jest ściśle przez rzeczą gazetę, w każdym razie wynika z niej, że rząd polski zajęła stanowisko wyraźne w naszej sprawie.

Należałoby prosto dalej rozwinąć, znaczone powyżej punkty i cały ciężar sprawy wileńskiej przerzucić na rząd polski. Prędzej, czy później będzie się to musiało stać, gdyż obecne wypadki w tym kierunku rzecz całą psują.

Nie widzimy wcale niebezpieczeństw, jakie mogłyby stąd dla nas wynikać, a przynajmniej nie widzimy ich więcej, niż w dzisiejszym nienormalnym położeniu.

Nasuują się natomiast dodatnie strony takiego postawienia sprawy, chociażby ze względu na stosunki wojskowe.

Z drugiej strony należy wyteńczyć wszelkie wysiłki, aby warunki owego plebiscytu, który się ma odbyć, ułożone były w sposób umożliwiający bezstronne i sprawiedliwe przeprowadzenie tego głosowania. Gołostownymi protestami i papierowymi prośbami sprawy się nie uratuje, a może się ją tylko osmieszyć.

Przydałoby się więcej rozważań w traktowaniu doniosłych spraw.

WIADOMOŚCI W KILKU SŁOWACH.

— W ziemi Mińskiej bolszewicy ogłosili pobór rocznika 1902 r.

— Kiereński podobno ma przybyć do Rewla, aby się porozumieć z bolszewikami w sprawie swego powrotu do Rosji.

— Lenin wygłosił wielką mowę o sukcesach rewolucji bolszewickiej.

— Warszawę w tych dniach odwiedziła delegacja szwedzka.

— Aresztowano por. Janickiego, który znieważał w pociągu pośta do Sejmu.

— W Gdańsku wykryto schowane w podziemiach Biskupiej Góry 25 tys. karabinów, 250 kulmiotów, 8 armat i ogromną ilość amunicji.

— Bolszewicy zaprotestowali przeciw pomocy udzielonej przez marynarkę angielską Wranglowi przy ewakuacji wojska z Krymu.

— Zbuntował się trzeci pułk armii greckiej.

— Nastrój w Irlandji jest w dalszym ciągu bardzo trwożny. W całej Irlandji odbywają się rewizje i aresztowania.

— Na Rusi Karpackiej Czesi usilnie agitują na rzecz oderwania Galicji wschodniej od Polski i odłączenia jej od Rusi Karpackiej.

— Nie będą przyjęte do Ligi Narodów Łotwa, Estonia, Litwa i Ukraina przed ustaleniem formy rządów tych krajach i przed urzędowym ich uznaniem.

— Podpisana została konwencja między Czechosłowacją, Jugosławiją i Rumunją w sprawie przeciawienia się powrotowi Habsburgów na tron.

— Położenie aprowizacyjne Czech jest bardzo krytyczne, spada też kurs waluty czeskiej.

Przesilenie gospodarcze w Ameryce

Przesilenie gospodarcze w St. Zjednoczonych przybiera coraz ostrzejsze formy i ciąży w szczególności na przemysły włókienniczym. Składy przepelnione są towarami. — Nikt nie kupuje. Sfery przemysłowe widzą jedyne wyjście z tej sytuacji w znizeniu kosztów produkcji przez znizenie płac. W New England zapowiedziano zniżkę 30-procentową. W stanie New York i Filadelfija panują podobne stosunki. Wszędzie oczekiwac należy ciężkich walk o płacę. W stanach Utica i Troy fabryki pracują tylko 4 dni w tygodniu. W Clewelandzie tysiączne rzesze robotników pozabawione są pracy. Zapasy nie sprzedanych towarów w Akron oceniają na 11 milionów.

Kronika.

— W dzień powstania listopadowego dn. 29 b. m. o g. 10 rano odbędzie się w kościele garnizonowym św. Kazimierza uroczyste nabożeństwo z udziałem załogi wojskowej m. Wilna.

Tegoż dnia o g. 12 m. 30 popoł. w sali Miejskiej będzie odczyt p. Luc. Szczuki. pod tyt.: „W 90 rocznicę Powstania Listopadowego“. Wstęp wolny.

— W rocznicę Listopadową. W Poniedziałek, 29 b. m. w sali „Lutni“ (S-to Jerska 6), staraniem sekcji propagandy i opieki nad żołnierzem odbędzie się uroczysty obchód rocznicy powstania listopadowego. Wieczór poprzedzi słowo wstępne prof. Janowskiego. — Na dzień koncertowy złożą się marsze mazury w 1831 r. wykonane przez orkiestrę pułku wileńskiego pod batutą p. Salnickiego; produkcje śpiewne w wykonaniu p. p. J. Czaplickiej, J. Kuczkówny oraz p. p. Wawrzekiwicza i Domrzała. W deklamacji wezmą udział p. Z. Molska oraz p. p. Ruciński i Zacharkiewicz.

Dziarski mazur w 4 pary i żywy obraz dopelnia ciekawego i urozmaiconego programu.

— Powszechny wykład uniwersytecki. Dzisiaj, w niedzielę dnia 28 b. m. o godz. 7 odbędzie się na sali Śniadeckich uroczysty obchód rocznicy powstania listopadowego. Słowo wstępne wypowie J. M. rektor prof. dr. Michał Siedlecki. Następnie wygłosi prof. dr. Ludwik Janowski wykład n. t. „Udział młodzieży akademickiej w powstaniu listopadowym“.

Nazajutrz w poniedziałek dnia 29-XI. o godz. 5 (piątej) odbędzie się dla wojska osobny bezpłatny wykład, który wygłosi prof. dr. Feliks Kończny n. t. „Boje roku 1831“.

— Szkoły powszechne na wsi potrzebują nauczycielek. Kandydatki z odpowiedniemi kwalifikacjami winny się zgłaszać do Depart. Oświaty, Kaukazka 2 od 11 do 1.

— Falszywe pogłoski. W ostatnich czasach, wśród niższych sfer ludności wileńskiej, jakaś nieznaną ręką sieje alarmujące pogłoski co do rychłej zmiany sytuacji politycznej przedkiojącej zajęcia miasta to przez bolszewików, to przez litwinów — ogólnego potanienia w związku z tem warunków życia

i t. p. Byłoby bardzo pożądanem, by wykryć źródło tych alarmów, i położyć koniec kłamliwym wieściom, zakłócającym i tak dość podnieconą atmosferę polityczną Wilna.

— Wyjaśnienie. Biuro Prasowe Departamentu Spraw Zagranicznych dla uniknięcia nieporozumień wyjaśnia niniejszym, iż rozmaite twierdzenia i informacje zawarte w notatce p. t. „Okolo Komisji Ligi Narodów“ zamieszczone w numerze 404 rosyjskiego „Kurjera Wileńskiego“ nie zostały zaczerpnięte w Departamencie Spraw Zagranicznych i nie są wyrazem jego poglądu.

— Uruchowienie gazowni. Gazownia, po 5-ciu miesięcznej przerwie znacznie funkcjonować w poniedziałek o w pół do 10 rano. Opłata za dostarczony gaz wynosić będzie 42 mk. za 100 stóp sześciennych.

— Cenzura korespondencji. Wszystkie listy podlegać będą obecnie cenzurowaniu, Dłatego Wyd. Poczt i Telegrafów uprasza publiczność o niezaklejanie listów.

— Kontrola wag używanych na rynku i w handlach różnego rodzaju ma być wkrótce przeprowadzona i będzie bardzo ścisła.

— Wielka loteria. Publiczności naszej, tak zawsze chętnie spieszącej z ofiarami, gdy chodzi o dobro naszego żołnierza, przypominamy o Wielkiej Loterii fantowej w dniu 5 grudnia organizowanej przez Polski Biały Krzyż. Dochód z niej przeznaczony jest na „Gwiazdkę“ dla żołnierza.

— Zebranie rodzin żołnierskich. Zarząd Polskiego Białego Krzyża raz jeszcze przypomina o zebraniu rodzin żołnierskich, mającemu się odbyć dzisiaj o godz. 3 popoł. w lokalu P. B. K. (Wolana 10). Zarząd P. B. K. z gorącym apelem zwraca się do inteligencji, by osobliwie odpowiednio, zechciały gorliwie się zająć tą sprawą.

— Z Polsk. Biał. Krzyża. Prezeska S. N. D. Białego Krzyża, p. Janina Niewodniczańska, najuprzejmiej prosi wszystkie Panie, posiadające listy do zbioru fantów na „Gwiazdkę“ dla żołnierza, o łaskawe przybycie do niej, Jagiellońska 9 m. 13, w niedzielę 28 listopada o godz. 12-jej.

— Z centrali chrześc. związk. zawod. Zarząd kooperatywy centralnego związku chrześc. zw. zawod. powiadamia swych członków, że dziś o godz. 4 po południu w sali Centrali (S-to Jańska 21) odbędzie się walne zebranie członków kooperatywy. Porządek dnia: 1) Sprawozdanie z działalności kooperatywy za rok ubiegły. 2) Wybory Zarządu. 3) Otwarcie filji. 4) Wolne wnioski. Uprasza się członków o liczne i punktualne stawienie się z książeczkami kooperatywy, gdyż sprawy są ważne i niecierpiące zwłoki.

Dziś o godzinie 1 po południu odbędzie się ogólne zebranie chrześc. zw. zaw. leśników.

Dziś o godz. 1 po poł. odbędzie się ogólne zebranie chrześc. zw. zaw. dozorców domowych (stróżów).

W poniedziałek 29 b. m. o godz. 5 po południu odbędzie się ogólne zebranie czeladników szewskich.

— Z Ligi Robotniczej. Dziś w lokalu Ligi Robotniczej przy ul. Wielkiej 94 (wejście frontowe) przed St. Hermanowicz wygłosi inte-

resujący odczyt o „Górnym Śląsku. Początek punktualnie o godz. 4 koniec 5 po poł.

— Pożegnane przedstawienie. Dziś w sali „Lutni“, S-to Jerska 6, odbędzie się pożegnane przedstawienie p. Zofji Millerowej.

Na program się złożą „Marcowy Kawaler“ Blizińskiego i „Historja o człowieku, który zaślubił niemowę“ An. France'a.

— Magistrat postanowił drogą sprzedaży usunąć ze szpitali i Centrali szpitalnej rzeczy jak ubranie, bieliznę, szmaty, stare sprzęty pozostawione przez zmarłych po szpitalach a nieodebrane przez ich rodziny. Uzyskane ze sprzedaży pieniądze zostaną wypłacone w ciągu roku krewnym zmarłych o ile się zgłoszą i pokryją należności szpitalne. Po roku pieniądze nieodebrane przejdą na własność danego szpitala.

— O chrzestne matki. Franciszek Matejunas, szeregowiec I. wil. pułku strzelców III baon I. L. B. D. poczta palowa 23, Mikołaj Krasnowski kapral i Antoni Lelej szeregowiec I. Wil. pułku strzelców III baonu 3 K. K. ułanów proszą o chrzestne matki.

— Spekulacja i kradzież. Donoszą nam: w okolicach dworca kolejowego zasiadła szajka spekulatorów, którzy zajmują się sprowadzaniem zboża ze wsi i odsprzedają je następnie handlarzom żydom po cenie 700 m. za pud. Nie kontentując się tym „skromnym“ zarobkiem — starają się spekulanci, powracając z zakupami ze wsi, od strony Grodna — wsiąść do wagonu z drzewem opałowym i pod samym mostem kolejowym zrzucają drzewo z wagonów, aby jeszcze w ten sposób powiększyć swe zarobki.

Poczta w Święcianach. Z dniem 18 listopada został uruchomiony urząd pocztowy w Święcianach.

— Z pocztą. Z dniem 22 listopada został uruchomiony urząd pocztowy w Podbrodziu.

— Podziękowanie. Zarząd organizującej się czyteln. „Samokształcenie“, koła bibliotecznego im. Tomasza Zana Polskiej Macierzy Szkolnej w Wilnie składa niniejszym podziękowanie wszystkim ofiarodawcom, którzy do dnia dzisiejszego nadesłali dary dla urzędującego lokalu czyteln. A mianowicie: p. Żukowi z Mostowej ul. za szafę, p. Szydłowskiemu za szafę i stół, p. p. Malinowski i doktorowej Dokalskiej za 9 krzesła, 3 stoliki i 1 szafkę do książek, p. dr. K. Dmochowskiemu za obiecaną półkę i 15 książek, p. Br. Żukowskiemu za 2 książki, księgarni Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego za obiecany zasilek w książkach, p. St. Montwiłłowej za fi ranki do dwóch okien, stół, 4 krzesła, półki i biurczko.

Zasyłając wszystkim ofiarodawcom, „Bóg zapłać“, prosimy społeczeństwo wileńskie o współudział i pomoc w dalszym tworzeniu tej nowej placówki Macierzy Polskiej która dzięki ogólnemu poparciu stać się powinna zaczątkiem przyszłej biblioteki publicznej w Wilnie.

Ofiary składać w dalszym ciągu ul. Sw. Anny Nr. 7 o godzinie 3—5-jej. Zarząd koła bibliotecznego im. Tomasza Zana.

Dr. Wł. GOLIMONT

Ordyn. szpitala Sawicz chor. wener. i skórne 8-9 g. r. i 4-6 g. w. Zawalna 8-3.

Zaraz do wynajęcia

Mieszkanie z 5 pokoi w całości albo częściowo, można umoblowane.

CENA PRZYSTĘPNA adres: Na początku Wielkiej pohulanki, za ul. Węgry № 56 Raszanowicza.

K. Gorzuchowski
Zamkowa 9.
Kantor wymiany pieniędzy wymienia różne waluty
Kupuje złoto srebro brylanty
Sprzedaż Miljonówki.

HURTOWY SKŁAD
Win, wódek i likierów
M. RAJFELD
Warszawa, Zielna 12, telefon 225—59
posiada stale na składzie wyroby Akc. Tow.
„Hartwig Kantorowicz“

Znana Szkoła Kroju

Szyje i robót ręcznych przyjmuje uczenie. T. Tomkowiczówna Królewska 5—11.

Organista

w średnim wieku poszukuje posady. Oferty proszę składać w Administr. Dziennika Wileńskiego dla Adama Skuratowicza.

Zapałki 50 f. pudełka

Wynosi gdy się używa zamiast drogiej zapałek moje zapałeczki po cenie zamiast 50 mar. — 25 mar.; oraz wszelkie galanterijne, piśmienne, stalowe i in. artykuły po cenach niższych do nabycia tylko u „Hermesa“ ul. Szopenowska Nr. 5, obok Hotelu „Belgia“ Proszę wyśłać adres.

G A Z I

W poniedziałek, 29 listopada o godz. 9½ rano rozpocznie się dostarczanie gazu do miasta. Do tego czasu wszystkie krany muszą być zamknięte i otwierane tylko przy zapaleniu lamp. I t. p. Po zapaleniu trzeba lampy obserwować, gdyż w pomieszczeniu mogą z początku gasnąć, wówczas po chwili należy je powtórnie zapalić. O ile pomimo zamkniętych kranów czuć gaz i zoba o tem niezwłocznie zawiadomić gazownię, otworzą drzwi i okna i nie wchodzić do lokalu z ogniem. Cena gazu będzie 4 mk. 20 fen. za 10 stóp sześciennych. ZARZĄD GAZOWNI WILEŃSKIEJ.

Na 29-go listopada poleca KSIĘGARNIA STOWARZYSZENIA NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO: Sitwińskiego „POWSTANIE LISTOPADOWE“ oraz tegoż autora ostatnie nowości HETMAN ŻÓŁKIEWSKI Powstanie Kościuszkowskie Powstanie Styczniowe Polska Niepodległa Dużo wszelkich nowości, otrzymanych z Warszawy

Zeby sztuczne, Najnowsze systemy Przeróbka zle dopasowanych zębów techniki dentysty L. MINKIER, Ludwisarska (Preobraż) 4, Reper. wykonywa się w 4 g.

POTRZEBNE Krawcowe-specjalistki i hawciarki ul. Wielka 57 m.3.

Kupuje różne artykuły Piaceć wysokie ceuy „Hermesa“ ul Szopenowska 5.

Wynajmuje się koź z platformą i ludźmi Do przeprowadzek i innych potrzeb. Zamawiać dzień przed tem lub rano o 7-mej godz. ul. Zubrowa № 6. naprzeciw Kościoła Serca Jezusowego. F. Hermanowicz.

Resztki materiałów w rozmaitych kolorach, 2 arsz. szeroki, które mogą być odpowiadnie na frency, galife, bekiesze, damskie i męskie kostiumy Ceny umiarkowane Wielka 50—1 obok Niskowskiego hot. w. z podw. 2 p.